

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

TÜRKİYE'DEKİ EUROPASS UYGULAMALARINDA MEVCUT DURUM VE ÖNERİLER

**Kaliteli
Meslekî
Eğitim**

**Nitelikli
İşgücü**

İNSAN KAYNAKLARININ
GELİŞTİRİLMESİ
PROGRAM OTORİTESİ

ibf

T.C. ÇALIŞMA VE
İŞLERİ BAKANLIĞI
BAKANLIK

Özet

Europass Dokümanları, bireylerin örgün, yaygın ve informal ortamlarda edinilen niteliklerinin, becerilerinin ve yeterliliklerinin daha açık sunulması ve anlaşılabilirliğini sağlamak amacıyla oluşturulmuş bir sistemdir. Bu sistem sayesinde öğrenciler ve çalışanların hareketliliği açısından etkili bir yapı çerçevesinde bilgilerin şeffaflığı amaçlanmaktadır

Çalışmada Avrupa'daki ve Türkiye'deki Europass kullanımlarına ilişkin çalışmalarının dünü ve bugününe dair bilgiler verilmiş, Türkiye'deki mevcut durum analizi sunulmuştur. Belgelerin sürdürülebilir gelişme, mesleki eğitim ve işgücü açısından önemi anlatılmıştır.

Çalışma, raporlar ve istatistiklere ilişkin literatür taraması, Avrupa Birliğinde ve Türkiye'de faaliyet gösteren Europass Merkezlerinin çalışma planları ve raporlarının incelenmesi, ilgili kurumlar ve uzmanlarla yapılan görüşmelerin derlenmesi sonucunda oluşturulmuş olup, Türkiye'de sistemin önemli ortakları tarafından alınabilecek tedbirler örneklendirilerek yol haritası belirlenmeye çalışılmıştır.

Summary

Europass Documents is a system aiming to present and make intelligible the skills, achievements and qualifications of individuals acquired through formal, informal and mass education. This system enables the transparency of information in pertinence to the mobility of students and employees in an efficient mechanism.

This study explores the history and present situation of the works of the Europass institutions in Turkey and Europe. It presents a situational analysis of Turkey in this context. It points out the importance of the Documents in terms of sustainable development, vocational training and labor force.

This study is based on various kinds of research conducted on pertinent literature, statistics and reports, the operation plans and reports of Europass centers in Turkey and European Union and the interviews with the experts working in pertinent institutions. It tries to exemplify the measures that should be taken by the central stakeholders of this system in Turkey and to draw a course of action in this direction.

Anahtar Kelimeler: Europass Belgeleri, Şeffaflık, Uluslararası Hareketlilik

İçindekiler

Özet	2
İçindekiler.....	3
Giriş	4
Europass Belgeleri	6
Europass'ın Tarihsel Gelişimi	8
Avrupa'da Europass:	9
Türkiye'de Europass ve Europass'ın Durumu:	11
Europass Sistemine İlişkin Veriler	14
Europass'ın Etkisi:	19
Europass Belgelerinin Kullanılmasının Önemi:	21
Bireyler İçin:.....	21
Öğretmenler ve Eğitimciler için:	21
Hareketlilik Programı Sunan Kurumlar için:	22
Kurumlar, İşletmeler ve İnsan Kaynakları Yöneticileri İçin:	22
Europass Belgelerinin Kullanımının Artırılması İçin Öneriler	23
MEB'nin Atabileceği Adımlar	23
YÖK'nin Atabileceği Adımlar	23
İŞKUR'un Atabileceği Adımlar	24
Meslek Örgütleri ve İş/İşçi Sendikalarının Atabileceği Adımlar	24
Kaynakça.....	25
EKLER	27
Europass Klasörü İçin Vaka Çalışmaları	27

Giriş

Günümüzde bireyler öğrenimlerini, bilgi ve becerilerini, yeterlilik kazanımlarını sağlarken, sınıf ortamlarının dışına çıkmakta kendi başlarına ve kendi hızlarına göre öğrenebilmektedirler. Mevcut yaşam koşullarında gelişen teknoloji ve ekonomideki değişimler, bireylerin profesyonel iş hayatlarında, eğitim hayatlarında, akademik çalışmalarında veya gönüllü faaliyetlerinde geçişler yapmalarının önünü açmaktadır. Bu geçişler birçok alanda isteğe bağlı olarak gerçekleşse de, bazı alanlarda bölgesel eksiklik veya fazlalık olması nedeniyle zorunlu olarak gerçekleşmektedir. Bu nedenle çalışanların ve öğrencilerin ihtiyaçlarına uygun olan beceriler geliştirilerek istihdam edilebilirliklerinin artırılmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Hareketlilik ve istihdam edilebilirlik kavramlarının birlikteliği, çalışan veya öğrenenlerin niteliklerinin, beceri ve yetkinliklerinin daha kolay ve hızlı bir şekilde tanınmasını, Avrupa'nın her yerinde işverenler ve eğitim-öğretim kuruluşları tarafından kolayca anlaşılmış olmasını gerektirmektedir.

Avrupa Komisyonu; ülkelerdeki gelişmelerin incelenmesi ve bu alandaki kurum kuruluşların yapmış oldukları çalışmalar sonucunda, yaygın, örgün ve informal ortamlarda edinilen niteliklerin, becerilerin ve yeterliliklerin daha açık sunulmasının ve anlaşılabilirliğinin sağlanmasının önemini belirterek, bunları öğrenciler ve çalışanların hareketliliği açısından etkili bir yapı çerçevesinde ilgili taraflara şeffaf şekilde sunacak bir sistem önerisinde bulunmuştur.

Sistem, hareketliliği kolaylaştırarak, iş ve yaşam boyu öğrenme olanaklarını artırmak üzere hizmet vermeyi hedeflemiştir.

Bu çalışma ile, Avrupa'da Europass sisteminin gelişimi, ve Türkiye'de belgelerin kullanımına ilişkin durumun tespit edilmesi ve bu çerçevede sistemin gelişimine ilişkin önerilerde bulunulması amaçlanmıştır.

Çalışmada kullanılan veriler, ilgili ülkelerde uygulamaları yürüten kurum/kuruluşların web sayfalarının ve bu alanda yapılmış akademik çalışmalar, kitap ve makaleler, raporlar ile AB ve Türkiye Cumhuriyeti Resmi Gazeteleri incelenmesi ile elde edilmiştir.

Europass sistemin uygulanmasında ve yeni AB sistemlerinin/araçlarının (AYÇ, Europass, vs.) Türkiye'ye etkisi ve kullanımı hakkında, sistemin paydaşı olan temel kurum/kuruluş yetkilileri ile görüşmeler ve durum değerlendirmesi yapılmıştır.

Veri analizinde ülkelerin ve Türkiye'nin özel durumları göz önünde bulundurularak önerilerde bulunulmuş, özellikle AB Komisyonu tarafından yürütülen çalışmalar ve bu süreçteki ülke raporları dikkate alınmıştır.

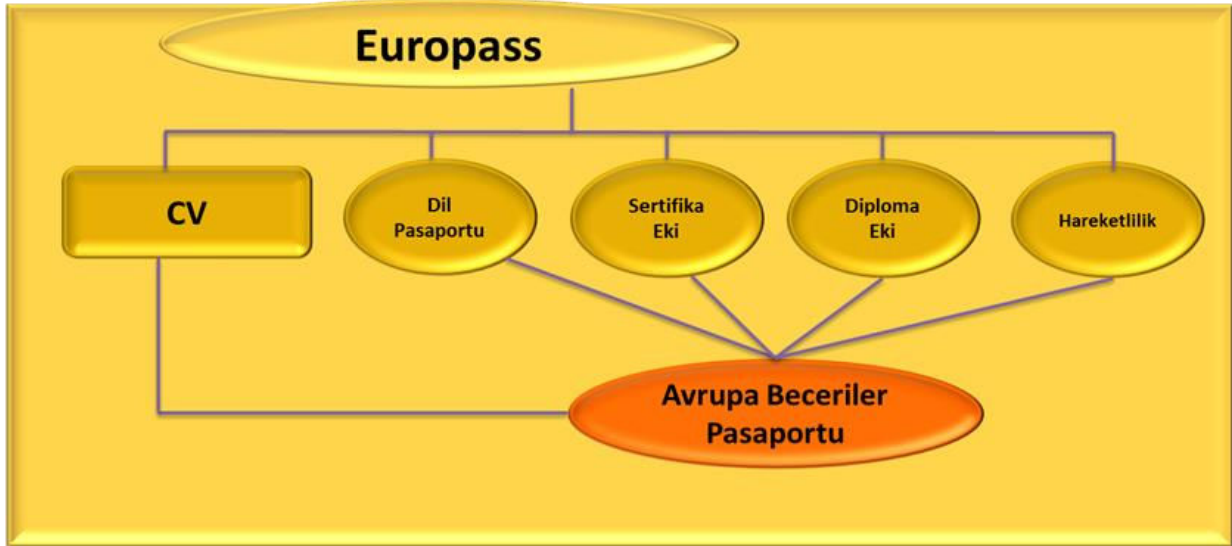
Ayrıca, Türkiye'de bu alanda faaliyet gösteren Yükseköğretim Kurulu, Milli Eğitim Bakanlığı, Mesleki Yeterlilik Kurumu, Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü, Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu (TESK) gibi kurumlar ziyaret edilerek kurum ve kuruluşların yaptığı çalışmalar ve uzmanların bu konudaki değerlendirmeleri hakkında bilgi sağlanmıştır.

Bu çalışmanın ilk bölümünde, Europass belgeleri hakkında temel bilgiler sağlanmıştır. Sonrasında sistemin tarihsel gelişimi Avrupa ve Türkiye konjonktüründe incelenmiştir. Çalışmanın ikinci bölümü Europass dokümanlarının kullanımına ilişkin verilerin analizini

içermektedir. Üçüncü bölüm, Europass belgelerinin etkisini ve belgelerin kullanımının taraflara faydasını tespit etmeyi amaçlamıştır. Çalışmanın dördüncü ve son bölümünde ise önemli kurumlar için yapılabilecek çalışma önerilerinde bulunulmuştur. Ayrıca, çalışmaya Europass kullanıcılarının faydalanabileceği ve sistemin yürütülmesinde kolaylık sağlayabileceği değerlendirilen bir uygulama tablosu da eklenmiştir.

Europass Belgeleri

Yeterliliklerin şeffaflığı için tek bir Topluluk çerçevesi olan Europass, Avrupa Parlamentosu ve Konseyi tarafından 15 Aralık 2004 ve 2241/2004/EC sayılı karar ile kurulmuştur. Temelde Özgeçmiş (CV) ve Avrupa Beceriler Pasaportu (ABP) olarak ikiye ayrılan dokümanlar, ABP bünyesinde yer alan 4 şeffaflık aracı ile birlikte toplamda 5 araçtan oluşmaktadır.

Europass Belgelerinin Yapısı

Europass Özgeçmiş (CV): Kişiler tarafından niteliklerin tanımlandığı, Mesleki deneyimlerin belirtildiği, beceri ve yeterliliklerin belirtildiği standart formata sahip özgeçmiştir.

Avrupa Beceriler Pasaportu: Europass Dil Pasaportu, Sertifika Eki, Diploma Eki, hareketlilik belgelerinin yanı sıra diploma ve sertifika kopyalarının da eklenebildiği çevrimiçi bir araçtır.

- Europass Dil Pasaportu: Kişiler tarafından dil yeterliliklerin tanımlandığı standart formata sahip bir beyan dokümanıdır.
- Europass Sertifika Eki: Mesleki eğitim veya yeterlilik sertifikası veren kuruluşlar tarafından verilerek, diğer ülkelerden edinilen sertifikaların özellikle işveren ve eğitim kurumları tarafından daha kolay anlaşılmasını sağlamayı amaçlayan standart dokümandır.
- Europass Diploma Eki: Yükseköğretim kurumları tarafından mezun olan öğrencilerine diploma ile birlikte verilen ve derece ve diplomaları ülke dışında daha kolay anlaşılır hale getirmeyi amaçlayan standart dokümandır.
- Europass Hareketlilik: Belli bir amaç ve program dahilinde herhangi bir Avrupa ülkesinde geçirilen zamanın ve bu zaman sonucunda elde edilen öğrenme

kazanımlarının kayıt altına alınmasını amaçlayan standart formattaki dokümandır.

Europass'ın temel amacı eğitim ve istihdam ilişkisinin pozitif yönde geliştirilmesi için Avrupa'daki insanların hareketliliğini artırmaktır. Öğretmenler ve eğitimcilerin, çalışanlar ve işverenlerin, gönüllü kuruluşlar, şirketler ve eğitim kurumlarının personel şeffaflık araçlarına ulaşarak başvuru sahiplerinin durumlarını daha net görebilmelerini ve bu kapsamda önceki öğrenmelerini değerlendirebilmelerini hedeflemektedir.

Bu girişim; Avrupa Komisyonu'nun genel yönetimi kapsamında Education, Audiovisual and Culture Executive Agency (Eğitim, Görsel-İşitsel ve Kültür Yürütme Ajansı) desteğiyle, Cedefop ve Ulusal Europass Merkezleri ağı tarafından tüm Avrupa'da uygulanmaktadır.

Europass'ın Tarihsel Gelişimi

1998 yılında Avrupa Komisyonu ve Cedefop, sosyal ortaklar ve ulusal eğitim makamlarının temsilcileri ile bir araya gelerek mesleki yeterliliklerde şeffaflık çalışmalarını yürütmek üzere Avrupa Forumunu kurmuşlardır.

Avrupa Forumunun görevleri:

- Mesleki yeterliliklerin tanımlanmamasının kişilerin hareketliliği için oluşturduğu engellerin kaldırılması,
- Mevcut girişimler, araçlar ve kurumlar konusunda taraflar arası diyalogu teşvik etmek,
- Mevcut siyasi çözümlerin bu alanda da uygulanmasını teşvik etmek,
- Yeni girişimleri değerlendirmek.

Forum, yapılan ilk çalışmalar neticesinde üç temel çıktı sağlamıştır:

- Avrupa Özgeçmişi,
- Sertifika Eki,
- Mesleki Yeterlilikler Ulusal Referans Noktaları Ağı (NRPlar).

Tabi ki, çalışmalar bu çıktılarla sınırlı kalmamış ve tarafların girişimleriyle 1990'ların sonlarında geliştirilen üç belge de eklenerek Europass sisteminin temelleri atılmıştır:

- **Diploma Eki (DE)**, Avrupa'daki veya sisteme katılan diğer ülkelerdeki (Avrupa Yükseköğretim Alanı) yükseköğretim kurumlarının verdiği dereceleri tamamlamak üzere kullanılması amacıyla, Avrupa Komisyonu, Avrupa Konseyi ve Unesco tarafından ortak olarak oluşturulmuştur. Bu belgenin diğer belgelerin yanı sıra kullanımı, 1999 Bologna Deklarasyonu ve Topluluk içinde öğrenciler, eğitim gören kişiler, gönüllüler, öğretmenler ve eğiticilerin hareketliliği konusunda 2001 Konsey ve Avrupa Parlamentosu tarafından alınan Tavsiye Kararı (9.8.2001 tarihli OJ L 215) ile de önerilmiştir. Bu karar çerçevesinde, diploma ekinin yükseköğretim kurumlarındaki öneminin artmakta olduğu ifade edilerek, Avrupa ülkeleri ve Avrupa'nın ilişki içerisinde olduğu diğer ülkelerde bu belgenin kullanımını yaygın hale getirmek için çalışmalar yapılması kararlaştırılmıştır¹. DE'nin tasarımı ve kullanımı Avrupa Kredi Transfer Sistemi ile yakından bağlantılıdır.
- **Europass Dil Pasaportu**, Avrupa Konseyi tarafından geliştirilmiş olan ve vatandaşların dil becerilerini Ortak Avrupa Dil Kriterleri Çerçevesi bazında kaydedebileceği Avrupa Dil Portfolyosu'nun bir parçasıdır.
- **Europass Hareketlilik** Konseyin 1999/51/EC kararıyla oluşturulmuş olan ve 2000 yılında kullanılmaya başlayan Europass Eğitim'in yerini alır. Europass Eğitimi, öğretim veya eğitim girişiminin bir parçası olarak yurt dışında işe yerleşme deneyimlerini kaydeden bir belge olarak oluşturulmuş ve 2000-2004 yılları arasında

¹ Bknz. Berlin Bakanlar Bildirisi

100.000'den fazla Europass Eğitim belgesi verilmiştir. Europass Hareketlilik ise daha geniş bir kapsama sahip olacak şekilde oluşturulmuştur. Europass Hareketlilik ile Europass Eğitimin içinde bulunmayan yurtdışında akademik dönemde edinilen deneyimleri de kaydedebilir hale getirilmiştir. Böylelikle yurt dışı deneyimlerin çoğunluğu bu belge ile kayıt altına alınabilmektedir.

Avrupa'da Europass:

2002 yılında mesleki yeterliliklerin şeffaflığı konusundaki Avrupa Forumunun yerini – Kopenhag Deklarasyonu'nda ifade edilen talebe uygun olarak – bir teknik çalışma grubu almıştır. Bu grubun görevi aşağıdaki şekilde tanımlanmıştır:

"Avrupa CV'si, Sertifika ve Diploma Ekleri, Avrupa Ortak Dil Kriterleri Çerçevesi ve Europass gibi mevcut enstrümanların tek bir çerçeveye entegrasyonu dahil olmak üzere enformasyon araçları ve ağlarının uygulanması ve rasyonalize edilmesi ile mesleki öğretim ve eğitimde şeffaflığı artırmak."

Bu görevin üstesinden gelmek için çalışma grubu, çerçeve için tek bir model ve bu modelin tanıtım ve uygulamalarını takip edebilmek için prototip bir web sitesi geliştirmiştir.

2003 yılında ulusal makamlar ve sosyal ortaklar arasındaki kapsamlı müzakereleri müteakiben Avrupa Komisyonu, yeterliliklerin ve niteliklerin şeffaflığına yönelik tek bir çerçeve (Europass) konusunda, Avrupa Parlamentosu ve Konsey Kararı için bir teklif hazırlanmıştır.

2004 yılında Avrupa Parlamentosu ve Konsey tarafından, 15 Aralık 2004 tarihli ve 2241/2004/EC sayılı karar kabul edilmiştir. Karar Europass ile ilgili belgelerin düzenlenmesi, yetki ve sorumlulukların belirlenmesi gibi hususların yanı sıra web sitesinin kurulmasını da öngörmektedir.

Bu Karar ile, Europass olarak bilinecek, vatandaşların gönüllü olarak daha iyi iletişim kurmak ve Avrupa genelinde nitelik ve yeterliklerini sunmak için kullanabilecekleri, kişisel, koordinasyonu sağlanmış bir dokümanın oluşturulması yoluyla nitelik ve yeterliklerin şeffaflığının elde edilmesi için tek bir Topluluk çerçevesi oluşturulmuştur. Kararda özellikle, Europass ya da Europass dokümanlarının hiçbirinin kullanımı için vatandaşlara veya kuruluşlara herhangi bir yükümlülük getirmeyeceği vurgulanmıştır.

Şubat **2005**'te Avrupa Birliği Başkanlığı öncülüğünde Lüksemburg'da gerçekleşen bir konferansta Europass'ın resmi web sitesi uygulamaya koyulmuştur. Böylelikle Europass'ın dijital olarak tüm Avrupa'da kullanılmasını kolaylaştıran bir sisteme geçilmiştir.

Aralık **2011**'de Europass'ın web sitesinde yeni, modern grafik kimliği ile radikal bir değişiklik yapılmıştır. Geliştirilmiş navigasyon, en popüler bilgilere hızlı erişim sağlamaktadır.

Aralık **2012**'de **yeni bir CV şablonu ve çevrimiçi editör** yayına alınmıştır. Bu tarihte yapılan yeni düzenlemeler genel hatları ile şu hususları içermektedir:

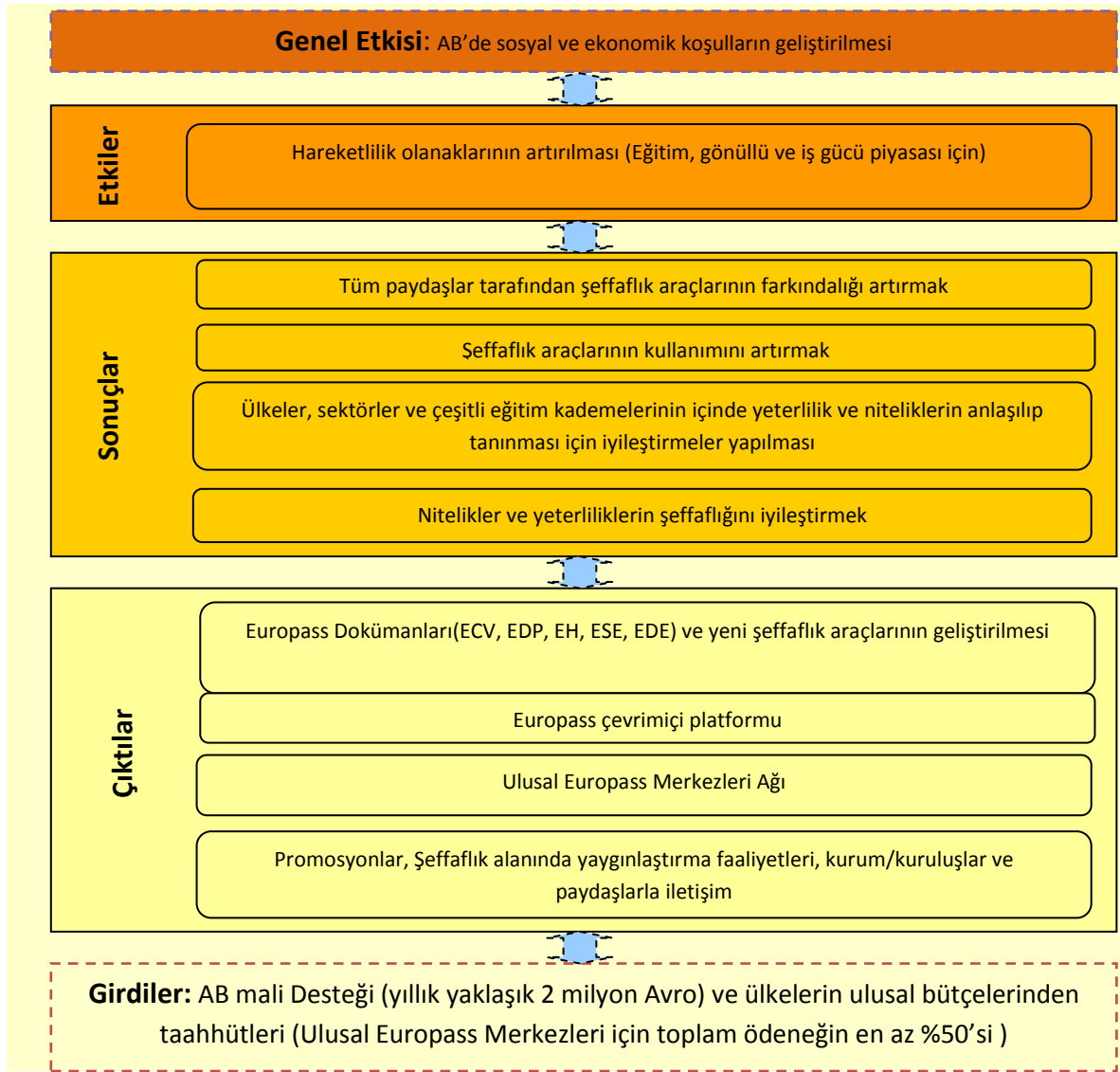
- Kullanımı daha kolay çevrimiçi ara yüz ile nihai belgenin doğrudan ön izlenmesinin

sağlanması,

- Kişisel web sitesi, anında mesajlaşma, dil sertifikaları gibi yeni ve günün ihtiyaçlarına uygun başlıklar eklenmesi,
- Proje tanımı, konferanslar, yayınlar, vb gibi daha iyi yapılandırılmış bilgi için geliştirilmiş dersler,
- Yeni yazı tipi, renklerin kullanımı, basitleştirilmiş başlıklar, vb gibi oluşturulan Europass CV'nin daha iyi okunabilmesi için yeni grafik kimliği.

Avrupa Beceri Pasaportu (ABP) yeni CV ile birlikte 2012 yılı sonunda uygulanmaya başlamıştır. Avrupa Beceri Pasaportu, öğrencilere, işçilere ve iş arayanlara hayatı boyunca edindikleri kişisel beceri ve niteliklerini içerecek şekilde, kişisel ve modüler envanter oluşturmaya yardım eden kullanımı kolay elektronik bir klasördür. Bu klasör öncesinde Europass belgeleri olarak anılan tüm belgelerin yer aldığı tek bir yapı sağlamaktadır.

ABP, Europass belgeleri dışında çeşitli belgeleri içerebilir (yabancı dil sertifikaları, diploma veya mesleki eğitim sertifikaları, çalışma belgeleri, vb). ABP, Europass CV'ye eklendiğinde, CV'de listelenen niteliklerin ve becerilerin kanıtını göstererek, CV'yi güçlendirmektedir.

Türkiye’de Europass ve Europass’ın Durumu:

Avrupa Birliği’ndeki gelişmeler Türkiye’de çeşitli kurumlar tarafından takip edilmekte, ilgili kısımları bu kurumlar tarafından uygulanmaktadır. Europass açısından bunun en belirgin örneği Diploma Eki ve Sertifika Eki’dir. Türkiye’de yüksek öğrenimden sorumlu kurum olan Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı (YÖK), Bologna sürecine uyum çerçevesinde üniversitelerin ve diğer yüksek öğrenim kurumlarının diploma ekine uyumu için gerekli adımları atmalarını sağlayacak sistemi oluşturmuştur. **2005** yılında YÖK Genel Kurulu bir karar alarak, üniversitelerin mezunlarına talepleri halinde Diploma Eki vermelerini ve bu uygulamanın yerine getirilebilmesi için ihtiyaç duyulan altyapının hazırlanmasını zorunluluk haline getirmiştir.

2008 yılında Avrupa Komisyonu ile Dışişleri Bakanlığı arasında yapılan yazışmalar sonucunda, Türkiye’de kurulacak olan Ulusal Europass Merkezinin (UEM) belirlenmesi aşamasında, Europass’ın mesleki yeterliliklerde şeffaflık konusunu içermesi sebebiyle, Ulusal Ajans tarafından takip edilen Europass çalışmalarının Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK)’na devredilmesi kararlaştırılmış ve MYK UEM Türkiye olarak Avrupa Komisyonuna bildirilmiştir. UEM’nin ayrı bir merkez olarak kurulması eskiden YÖK, MEB, Ulusal Ajans

vb. gibi kuruluşlar tarafından yürütülen çalışmaların tek çatı altından koordine edilmesi ve bu faaliyetlerin izlenebilirliğinin sağlanması açısından önemli bir adımdır. Bu dönem öncesinde yürütülen çalışmalar sonucunda, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından Europass Sertifika Eklerinin düzenlenmesi ile ilgili iş ve işlemleri yürütmek ve koordine etmek üzere Ulusal Referans Noktası (URN) da 2008 yılında oluşturulmuştur. 2008 yılında Mesleki ve Teknik Eğitim Yönetmeliğinde yapılan değişiklik ile 2008-2009 eğitim-öğretim yılından itibaren orta dereceli mesleki eğitim kurumlarından mezun olacak öğrencilere istekleri doğrultusunda meslek lisesi diplomalarıyla birlikte diploma sahibinin kazanmış olduğu beceri ve yeterliklerin özellikle yurtdışında olmak üzere işverenler ve eğitim kurumları tarafından daha kolay ve açık şekilde anlaşılmasını sağlayacak olan Europass sertifika ekinin verilmesi kararlaştırılmış ve bu sistem yasal altyapıya kavuşturulmuştur².

2009 yılında MYK, Ulusal Europass Merkezleri Ağına dahil olarak faaliyetlerine başlamıştır. Bu dönemde, sistemin Türkiye'ye özgü bir model çerçevesinde oluşturulması, ilgili kuruluşların tespit edilebilmesi Türkiye'de yapılmış olan çalışmaların tespit edilebilmesi amacıyla alt yapı çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmalar ile eş zamanlı olarak, Avrupa Birliğindeki gelişmeleri takip edebilmek ve diğer ülkelerdeki Europass ağları ile ilişkileri güçlendirilebilmek amacıyla, Komisyon tarafından sağlanan %50 katkılı fona başvuru yapılarak 2010 yılında başlatılacak olan ve 2 yıl süreli Türkiye'de UEM'nin Desteklenmesi ve Farkındalık Oluşturulması Projesi hazırlanmıştır. Bu yıl ilk kez UEM yıllık toplantıya katılım sağlamış ve UEM ağlarında Türkiye temsil edilmeye başlanmıştır. Yine bu dönemde ulusal web sitesi (www.europass.gov.tr) hazırlanarak yayına alınmıştır.

2010 yılında, Türkiye'de ilgili kuruluşlar bir araya getirilerek Europass'ın Türkiye'de ki faaliyetlerinin çerçevesi, kapsamı ve yapılabilecek çalışmalar belirlenmiştir. UEM'nin 2010 yılı hedefleri şu şekilde sıralanmıştır:

- Farkındalık artırılması ve tanıtım
- UEM'nin kapasitesinin geliştirilmesi
- Hareketlilik belgesinin kullanımının yaygınlaştırılması
- Kurumlar arası koordinasyonun ve belge yönetiminin sağlanması

URN olarak görev yapmakta olan MEB (ilk olarak Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı URN olarak belirlenmiş, 652 sayılı KHK ile kapatılmasının ardından URN, Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü bünyesine taşınmıştır) okullarda ve yaygın eğitim kurumlarında uygulanan **650 alan/dal** kapsamındaki modüler programlar için Sertifika Eklerinin hazırlanmasını sağlamıştır. Bu sertifika ekleri UEM tarafından hazırlanan veri tabanında yayınlanarak kullanıma açılmıştır.

2011 yılında Avrupa Birliği Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Yükseköğretim Kurulu, Mesleki Yeterlilik Kurumu, Ulusal Ajans, Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu, Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu, HAK-İŞ İşçi Sendikaları Konfederasyonu, Devrimci İşçi

² 20 Eylül 2008 tarihli ve 27003 sayılı Mesleki ve Teknik Eğitim Yönetmeliği Madde 125.

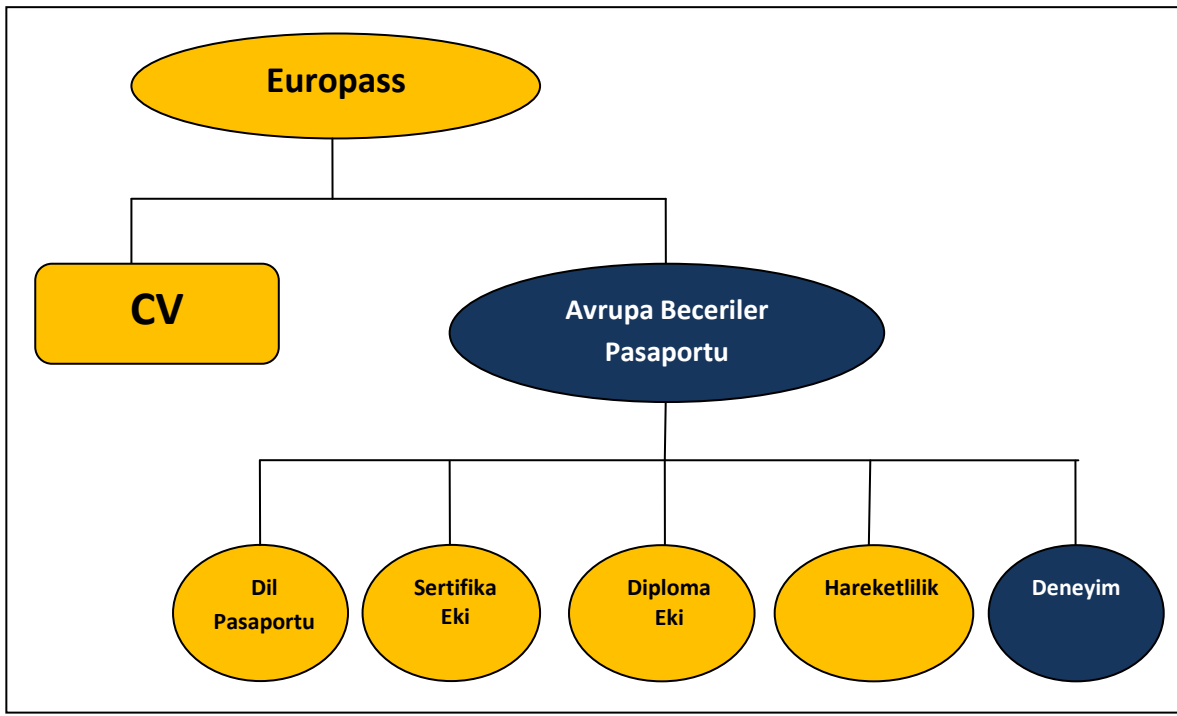
Sendikaları Konfederasyonu ve Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonunu temsilcilerinden oluşan Europass İzleme ve Değerlendirme Kurulu oluşturulmuştur. Bu kurul kapsamında Europass'ın Türkiye'deki gelişimi ve faaliyetleri planlanmış ve bu faaliyetlerin ilgili taraflarca izlenmesi sağlanmaya çalışılmıştır.

2011 yılında da 2010 yılında başlatılan proje çerçevesinde hedefler korunmuş ve çalışmalar yürütülmeye devam edilmiştir. Merkez tarafından üniversitelerde, istihdam fuarlarında, kariyer fuarlarında Europass belgeleri tanıtılmıştır. YÖK tarafından üniversitelerde kullanılan Europass Diploma Eklerinin sayıları belirlenmiş, mevcut diploma eklerinin Europass klasörü kapsamında sunulması çerçevesinde tanınırlığının artması için bilgilendirmeler yapılmıştır.

Bu dönemde hareketlilik belgesine ulaşmada önemli bir gelişme yaşanmıştır. Ulusal Ajans ile UEM arasında yapılan çalışmalar sonucunda bireysel hareketliliklerde hareketlilik belgelerinin düzenlenmesinin kolaylaştırılması, Ulusal Ajans tarafından geliştirilen bir portal olan TURNA üzerinden otomatik olarak basılması ile sağlanmıştır. Bu dönemde ilk projenin tamamlanması nedeniyle 2012-2013 yıllarını kapsayacak ikinci bir proje hazırlanmış ve %50 ulusal katkı sağlanarak Avrupa Birliğine başvuru yapılmıştır. 2011 yılının Evliya Çelebinin 400. Doğum Yıldönümü olması hasebiyle hazırlanan projeye Evliya Çelebi Projesi adı verilmiştir.

2012 yılında, uygulamaya koyulan proje, özgeçmiş ve dil pasaportu alanındaki farkındalığın artırılmasına odaklanmıştır. Bu amaçla, yine istihdam ve kariyer fuarlarında bilgilendirme yapılmış, üniversitelerde ve meslek liselerinde öğrencilerine Europass hakkında bilgilendirme seminerleri verilmiştir. MEB Rehberlik Araştırma Merkezleri yöneticileri ile toplantılar yapılmış ve Europass'ın RAM'lar üzerinden rehber öğretmenlere aktarılması böylelikle öğrencilerin bilgilendirilmesi sağlanmıştır. Ulusal Ajans'ın yıllık Erasmus toplantılarında üniversitelerin ilgili birimlerine Europass'ın üniversitelerde kullanımı hakkında bilgilendirme sunumları, meslek örgütleri ile işçi ve işveren sendikalarına da Europass sistemi hakkında, bilgilendirme seminerleri yapılmıştır.

2013 yılında 2012 yılında geliştirilen yeni dokümanlar ve CV formatının yeni şekli tanıtılmıştır. Milli Eğitim Bakanlığı ortaklığı ile bazı illerde mesleki liselerinin rehber öğretmenlerine Europass özgeçmişinin hazırlanmasına ilişkin seminerler düzenlenmiştir. Böylelikle sistemin öğrencilere daha hızlı ulaştırılması sağlanmıştır. İŞKUR ortaklığında istihdam fuarlarında bilgilendirmeler YÖK işbirliği ile üniversitelerde sunumlar yapılmıştır. Meslek örgütlerine, sendikalara bilgilendirmeler yapılarak Europass Belgeleri tanıtılması çalışmaları sürdürülmüştür. Bu dönemde MYK tarafından verilen Mesleki Yeterlilik Belgelerinin Sertifika Ekleri hazırlanmış, hazırlanan Sertifika Ekleri MYK belgesinin içeriğinin bir parçası olarak sistemde yerini almıştır.

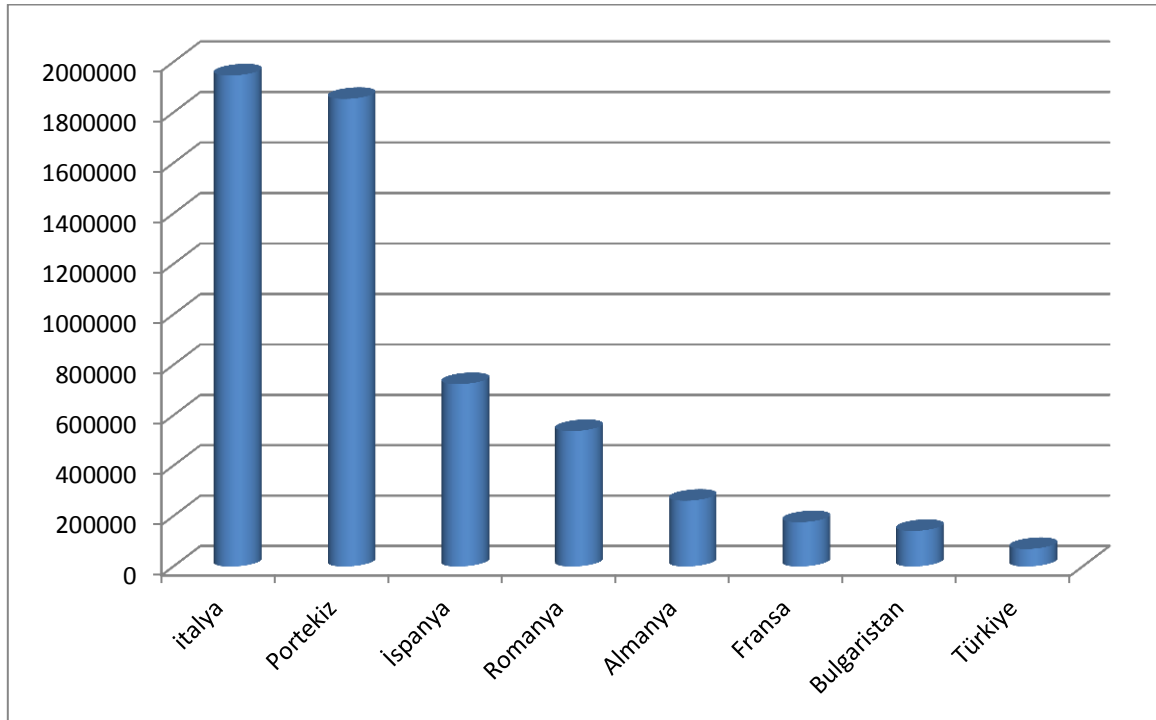
2013 yılı sonu Europass şeması

Europass Sistemine İlişkin Veriler

Europass CV:

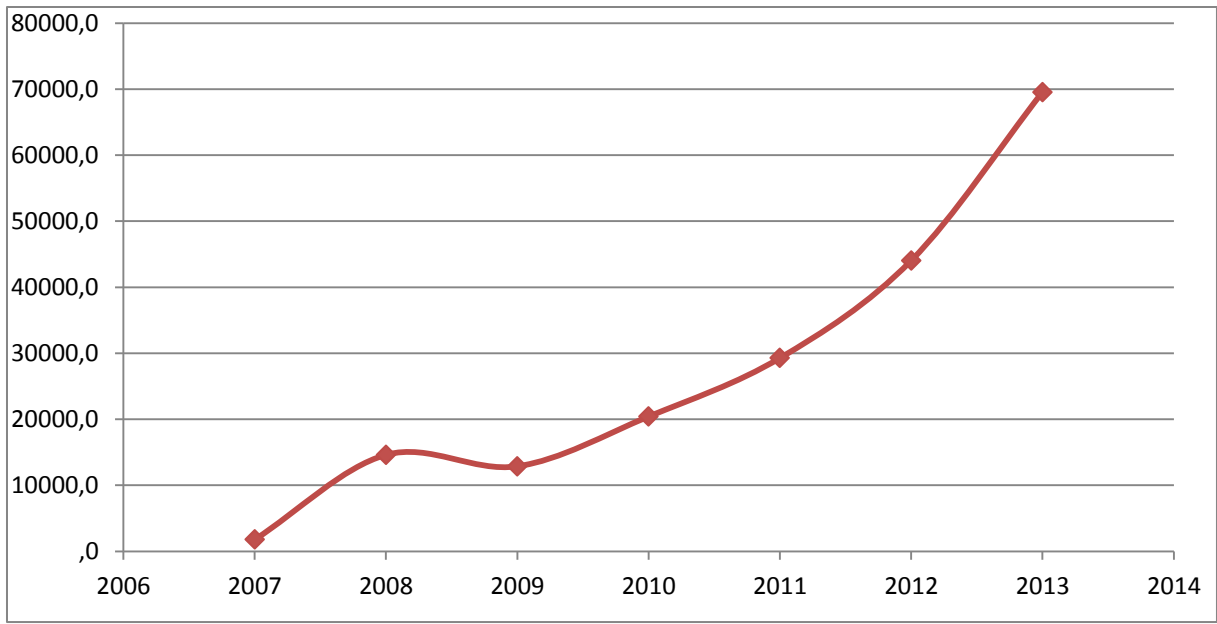
Europass CV uluslararası hareketlilik yapılan program başvurularında, bazı üniversitelerin iş başvurularında, bazı AB projelerinin başvurularında kullanıldığı görülmektedir.

Avrupa’da CV sayısının 38.000.000’a ulaştığı görülmektedir. En yaygın kullanan ülkeler arasında İtalya, Portekiz, İspanya ve Romanya başta gelmektedirler.

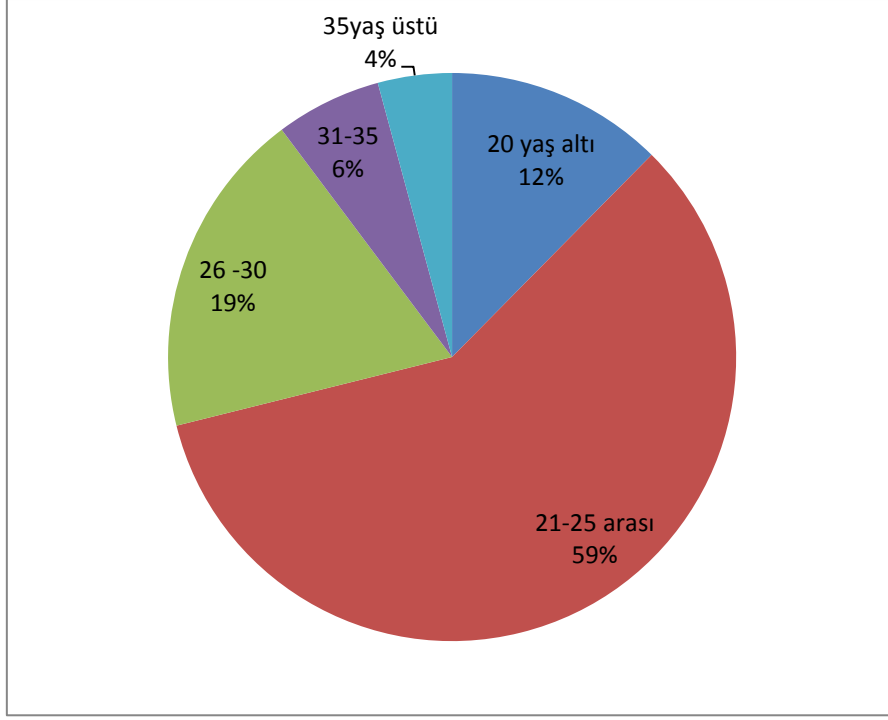
Ülkelere göre 2013 yılı doldurulan Europass sayıları

Türkiye’de Europass CV’nin kullanım oranının son yıllarda arttığı görülmektedir. UEM’nin aktifleştığı yıl olan 2008 yılında Türkiye’den çevrimiçi doldurulan CV sayısının 14.606 olduğu, 2013 yılında doldurulan CV sayısına bakıldığında 69.564 sayısına ulaştığı görülmektedir. Türkiye’de çevrimiçi kullanım yaygın olmadığı ve özgeçmiş hazırlanmasında web sitesinden yayınlanan şablonun kullanıldığı düşünüldüğünde bu sayının çok daha yüksek olduğu değerlendirilmelidir. Örneğin; Gençlik ve Spor Bakanlığının uzman ilanında, Kalkınma ajanslarının personel alım ilanlarında Europass CV istenmiş, Abdullah Gül Üniversitesinin personel alımlarında Europass CV ile başvuru kabul edilmiş, örnek olarak Europass CV şablonu sunulmuştur. Tüm bunların yanında Avrupa Komisyonunun CEDEFOP aracılığı ile yaptığı sayımlar göz önünde bulundurulduğunda Türkiye’de doldurulan CV sayısının çok az olduğu görülmektedir. Grafiklerden de anlaşıldığı üzere çevrimiçi kullanım son yıllarda hızlı artışlar göstermektedir.

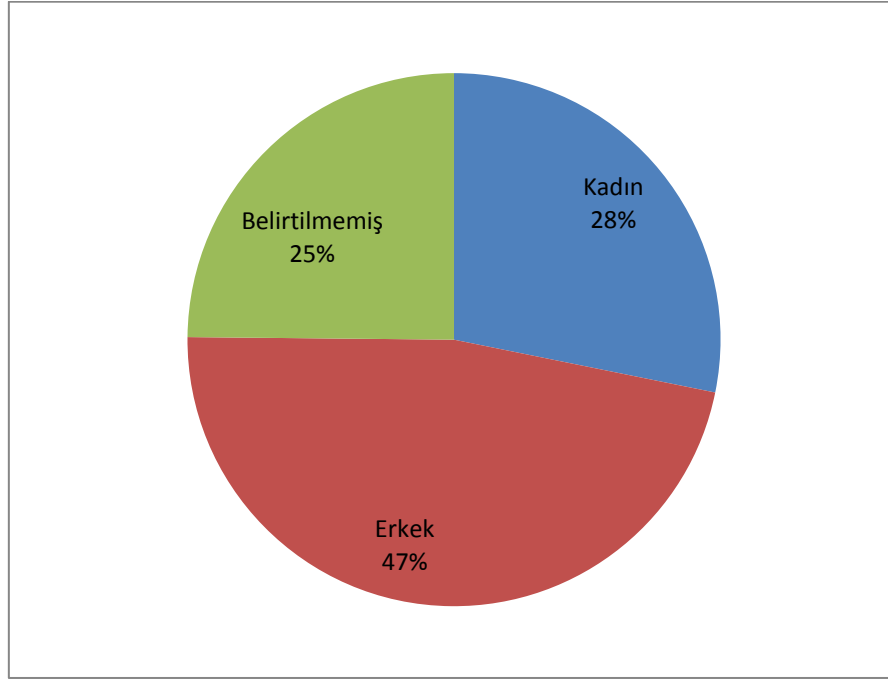

Yıllara göre Türkiye’den Çevrimiçi Doldurulan Europass Özgeçmiş Sayıları

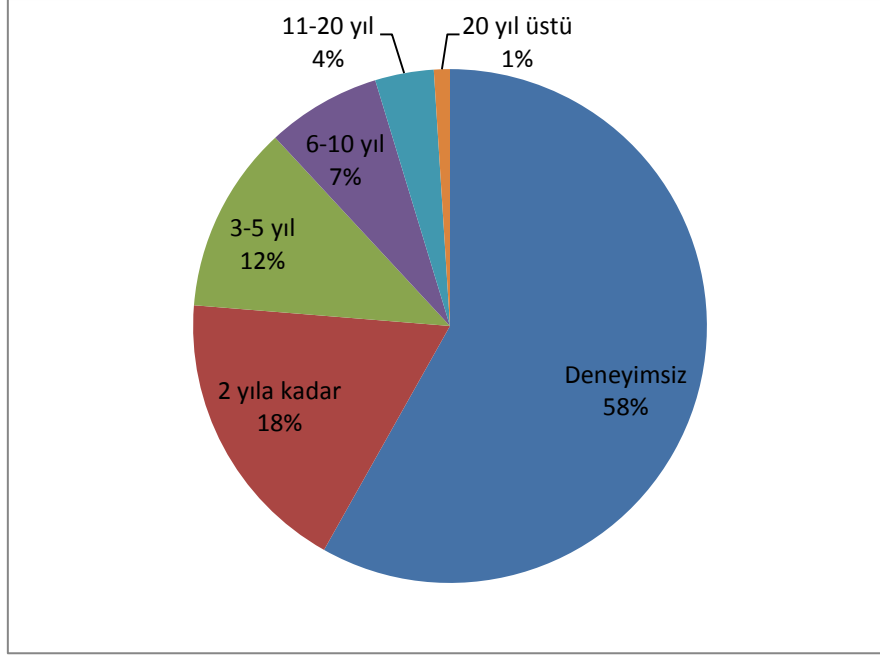
Bu kişilerin temel dağılımları aşağıda sunulmuştur.

Türkiye'de Europass CV kullanımı yaş dağılımı

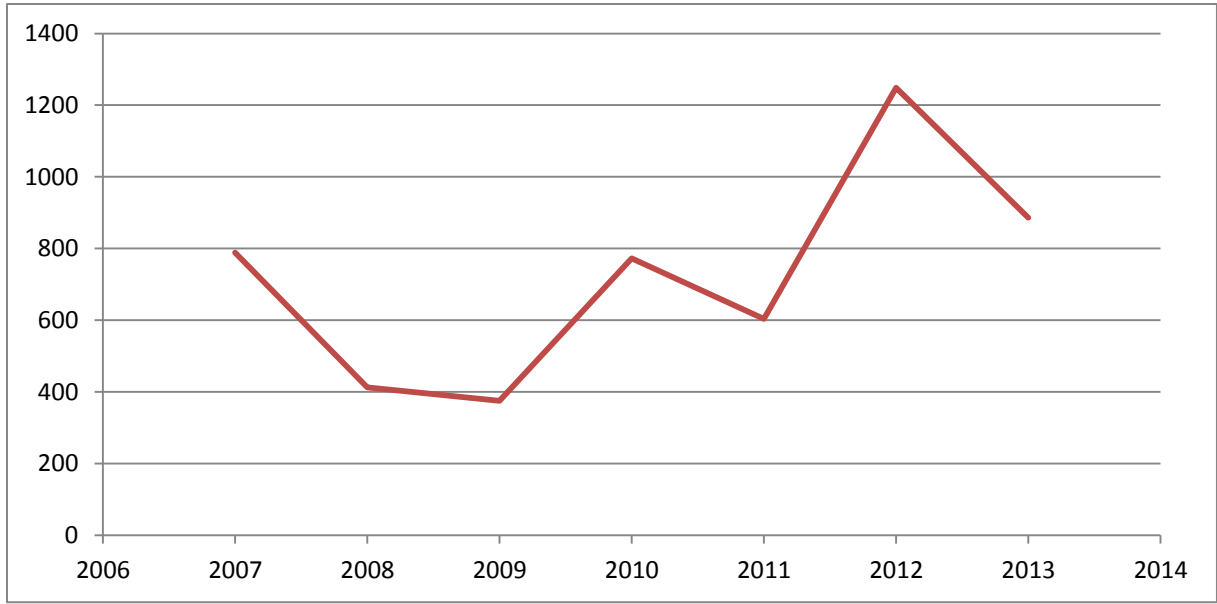
Türkiye'de Europass CV kullanımı yaş dağılımı

Türkiye'de Europass CV kullanımına göre iş deneyim dağılımı

Europass Dil Pasaportu:

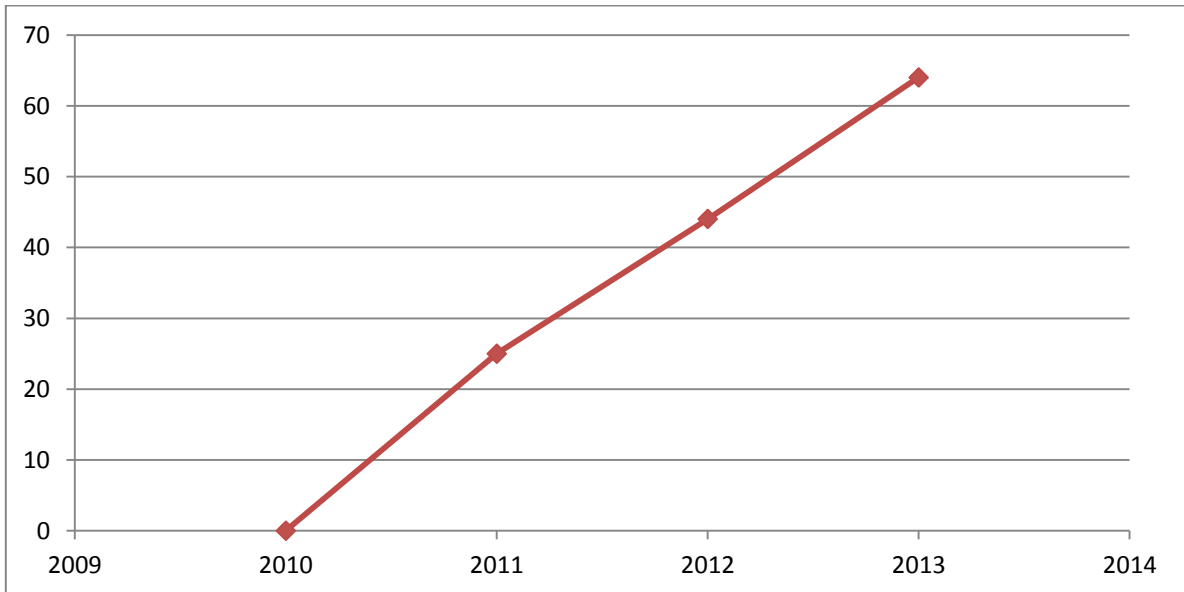
Europass Dil Pasaportu, Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Programı ve Avrupa Dil Portfolyosunun bir parçası olduğundan Milli Eğitim Bakanlığı'nın bu alanda oluşturduğu <http://adp.meb.gov.tr/> sitesi ile 10-14 ve 14-18 yaş aralığındaki öğrencilere ulaşılmıştır. Site üzerinden öğrencilere birer kullanıcı oluşturularak dil gelişimlerinin takiplerinin yapılması sağlanmıştır. Aynı zamanda dil okulları tarafından öğrencilerin dil gelişimlerinin kontrolü ve dil okullarından mezun olduklarında dil seviyelerini belirten bir doküman olarak ta kullanılmaktadır. 2008 yılında ana dili Türkçe olan ve Europass Dil Pasaportunu çevrimiçi olarak dolduran kişi sayısı 685 iken 2013 yılında bu sayının 1.978 olduğu görülmektedir. Sayının artışının düşük olmasının sebebi şablon kullanımının yaygın olması ve çevrimiçi olarak doldurulmaması olarak kabul edilebilir.

Yıllara göre Türkiye’den Çevrimiçi Doldurulan Europass Dil Pasaportu Artışları

Europass Hareketlilik

Europass Hareketlilik Belgesi, belirli bir sözleşme çerçevesinde yurtdışına hareketlilik yapan herkesin alabileceği bir doküman olmasına rağmen çoğunlukla ulusal ajans programları çerçevesinde proje yapan kurum kuruluşlar tarafından tercih edilmektedir. Dokümanın Gönderen ve Ev Sahibi kuruluş tarafından imzalanması katılımcılar tarafından daha çok tercih edilmesini sağlamaktadır. Katılımcılar genel olarak referans belgesi olarak kullanılmaktadırlar. Türkiye’de 2009 yılı itibari ile verilmeye başlanmıştır. 2013 yılı sonunda 150’nin üstünde kurum/kuruluş için Europass Hareketlilik Çevrimiçi aracı kullanıcısı oluşturulmuş ve kurum/kuruluşlar tarafından Hareketlilik Belgeleri verilmeye devam edilmektedir.

Ulusal Europass Merkezinden Yetki Alan Kurum Sayıları Artışı

Europass Diploma Eki:

Europass Diploma Eki, üniversiteden mezun olan tüm öğrenciler tarafından mezun olunan üniversiteden alınabilmektedir. 07.05.2004 tarihinde YÖK tarafından yayınlanan duyuru ile beraber üniversiteler tarafından verilen diploma eklerinin verilme işlemi daha düzenli hale getirildi. Kısa süre içerisinde Türkiye, Diploma Eki veren AB ülkeleri arasında en çok Europass Diploma Eki veren ülkeler arasına girmiştir. Türkiye’de 2010 yılında verilen diploma eki sayısı 95.000 iken 2011 yılında bu sayı 263.657’e ulaşmıştır. Devam eden yıllarda üniversitelerin altyapıları güçlendirilmiş ve verilen Diploma eki sayısı artmaya devam edecektir.

Europass Sertifika Eki:

MEB bünyesinde çalışmalarını sürdüren Ulusal Referans Noktası mesleki ve teknik eğitim alanları ve dallarına ait toplamda 650 adet sertifika eki hazırlamıştır. Sertifika ekleri hazırlandıktan sonra meslek liseleri mezun olan öğrencilere diplomaları ile beraber Europass sertifika Eki vermeye başlamışlardır. Farklı alanlarda hazırlanan sertifika ekleri kurum ve kuruluşlar tarafından hazırlanıp Ulusal Europass Merkezinin veri tabanına dahil edilmektedir. Ulusal Europass Merkezi Sertifika eki veri tabanında şu anda MEB, Sakarya Üniversitesi sertifikaları ve MYK Belgeleri için hazırlanan sertifika ekleri yayınlanmış durumda. Farklı kurum/kuruluşlar hazırladıkları sertifika eklerini eklemeye devam etmektedirler.

Europass’ın Etkisi:

Europass dokümanları, herhangi bir Avrupa ülkesinde öğrenim fırsatlarına erişmek için önemli bir rol oynamıştır. Bu alanda kurum ve kuruluşlar, Europass’ın Türkiye’deki etki alanını genişleterek daha çok bireyin bu fırsattan yararlanmalarına zemin hazırlamıştır.

Türkiye’de Europass’ın kullanım oranları göz önünde bulundurulduğunda çoğunluğunun gençler tarafından doldurulduğu görülse de, diğer kesimler tarafından da takip edildiği görülebilmektedir.

Europass Hayat Boyu Öğrenme Programlarına kabul edilmeyi kolaylaştırmakta, dolayısıyla eğitim kurumları tarafından kullanımı da artmaktadır.

Yapılan görüşmeler neticesinde, Europass dokümanlarının mavi yakalı işsizler ve işverenler tarafından az kullanıldığı, bu kişilerin Europass dokümanlarının içerikleri hakkında bilgiye sahip olmadıkları görüşüne varılmıştır. Europass CV ve Sertifika Eki’nin içeriklerinin anlatılması ve kullanımının artırılması için işçi/işveren sendikaları ve meslek örgütleri bu alanda çalışmalar yapmış, tanınmasını sağlamışlardır.

Europass Belgelerinin aynı zamanda pedagojik etkisi bulunmaktadır. Kişilerin öğrenimlerini dil yeterliliklerini deneyimlerini yansıtarak kişilerin motivasyonunu artırmaktadır.

Europass, AB programları kapsamında Avrupa’ya hareketlilik yapan tüm vatandaşlar için tanınmış bir doküman haline gelmiştir

Europass Belgelerinin Kullanılmasının Önemi:

Bireyler İçin:

- Europass Belgeleri, bireylerin güçlü yönlerini vurgulayan, yetenek ve becerilerini ön plana çıkaran ücretsiz dokümanlardır.
- Europass CV bireylerin yaygın ve informal öğrenme kazanımlarını ve sosyal becerilerini birleştirerek geniş bir yeterlilik profili oluşturmaktadır. ECV istenildiği zaman değiştirilebildiğinden kişilerin öğrenme deneyimleri için de bir arşiv niteliği taşımaktadır.
- Europass CV bireye özgeçmiş doldururken adım adım rehberlik etmektedir.
- Europass Dil Pasaportu sadece dil yeterliliğini gerçekçi olarak değerlendirmekle kalmaz, aynı zamanda bunu Avrupa genelinde kabul edilen yeterlilik düzeylerini kullanarak kolay anlaşılabilir ve şeffaf bir şekilde sunar.
- Europass Hareketlilik, öğrenme çıktıları tanımlarıyla alışlagelmiş yazılı iş/staj referanslarından daha çok şey anlatır. Şablonda verilen kategoriler ilgili bütün beceri ve yeterliliklerin dokümanda belirtildiğinden emin olunmasını sağlar.
- Europass Sertifika Eki ve Diploma Eki, bireylere, sınır ötesi iş başvurularında, eğitim sertifikalarını ve diplomalarını sunma ve açıklama konusunda yardımcı olur.
- Bütün Europass dokümanları ücretsizdir ve herhangi bir ticari çıkar amacı gütmeyiz.

Öğretmenler ve Eğitimciler için:

- Europass CV'nin sınıfta kullanılmasıyla, öğrencilerin örgün, yaygın ve informal şekilde kazanılan beceri ve yeterlilikleri üzerinde düşünmeleri desteklenir ve doğru ve anlamlı bir özgeçmişin nasıl hazırlanacağı öğretilir.
- Europass Dil Pasaportu, katılımcıları aktif dil öğrenimine teşvik ettiği kadar önceden tanımlanan düzeyleri kullanarak kendi dil yeterlilikleri üzerinde düşünmek zorunda bırakır.
- Dil yeterliliklerinin düzenli bireysel değerlendirilmesi, örneğin her okul yılının sonunda, gelişmeyi belgeler ve dil derslerinde pedagojik bir yöntem olarak kullanılabilir.
- Europass Dil Pasaportu, her türlü dil becerisini belgeler ve göçmen kökenli öğrencilerin sahip oldukları artı dil yeterliliklerinin farkında olmalarını ve bunu belgelemelerini sağlar.
- Okullarda Europass dokümanlarını kullanmak Avrupa Birliği, öğrenme ve çalışmada uluslararası hareketlilik, iş başvuruları gibi konuları öğretmekte fayda sağlar.
- Europass Hareketlilik sadece yurtdışında geçirilen zamanı belgelemez, belgenin gönderen ve ev sahibi kurumlar tarafından doldurularak nitelik kontrol sürecinden geçmesi nedeniyle de katılımcı ortaklar için artı değer olan iyi organize edilmiş ve yapılandırılmış hareketlilik programları için de bir destektir.

Hareketlilik Programı Sunan Kurumlar için:

- Europass Hareketlilik sadece yurtdışında geçirilen zamanı belgelemez, belgenin gönderen ve ev sahibi kurumlar tarafından doldurularak nitelik kontrol sürecinden geçmesi nedeniyle de katılımcı ortaklar için artı değeri olan, iyi organize edilmiş ve yapılandırılmış hareketlilik programları için de bir destektir.
- Çıraqlara ve mesleki eğitim öğrencilerine Europass Hareketlilik belgesi düzenlemek katılımcı kurum ve işletmelerde mesleki eğitim ve öğretimin cazibesini artırır.
- Europass Dil Pasaportu kullanmak dil yeterlilikleri üzerinde düşünmeye teşvik eder ve bu nedenle yurtdışında geçirilen öğrenme sürecinin artı değeri güçlenir.

Kurumlar, İşletmeler ve İnsan Kaynakları Yöneticileri İçin:

- Europass CV kullanmak uluslararası düzeyde deneyimli eleman bulmak için işe alım sürecini basitleştirir, çünkü adayların beceri ve yeterliliklerini kıyaslamak daha kolaylaşır.
- Europass CV hem sosyal beceriler hem de yaygın ve informal öğrenme ile kazanılan bilgiyi belgelediği için, adayın beceri ve yeterlilikleri konusunda bütüncül ve geniş bir resim sunar.
- Europass CV'nin standart şablonu adayların yeterliliklerinin kolay ve hızlı bir şekilde taranmasına izin verir ve işe alım sürecini hızlandırır.
- Europass CV ücretsiz olarak kullanılabilir ve teknik olarak diğer bilgisayar yazılımları ile birlikte çalışabilir.
- Europass Dil Pasaportu, adayların dil yeterlilikleri konusunda hızlı ve kolay bir izlenim edinilmesini sağlar.
- Europass Hareketlilik eğitim alanların yurtdışındaki öğrenme sürecindeki başarısını belgeler ve yaygın ile informal öğrenmeyi de göz önünde bulundurur.
- Europass Sertifika Eki ve Diploma Eki, tüm Avrupa'dan adayların nitelik ve yeterliliklerinin anlaşılmasını sağlar.

Europass Belgelerinin Kullanımının Artırılması İçin Öneriler

Europass belgelerinin tüm Avrupa’da daha çok gençler tarafından kullanıldığı görülmektedir. Ülkemizdeki genç nüfus göz önünde bulundurulduğunda öncelikli olarak gençlerin Europass kullanımına yönlendirilmesi için çalışmalar yapılmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Mesleki Bilgi, Rehberlik ve Danışmanlık Hizmetleri İşbirliği Mutabakat Belgesinin Avrupa Birliği tarafından geliştirilen şeffaflık araçlarını içerecek şekilde güncellenmesinin, belgeye taraf olan kuruluşların Europass hakkında çalışmalar yürütmesinin, ve bu kuruluşların protokol çerçevesinde yürüttükleri faaliyetlerde Europass belgelerine de yer vermesinin sistemin gelişimi açısından önemli çıktılar sağlayacağı değerlendirilmektedir.

Yine yürütülen çalışmaların sosyal medya aracılığı ile desteklenmesi, gençlerin önemli bir hedef kitle olduğu bu sistemin gelişiminde önemli bir unsur olarak ortaya çıkmaktadır.

Hiç şüphesiz, eğitim gören gençlerin Europass ile tanışması ve kullanmasında en önemli aktörler Milli Eğitim Bakanlığı ve Yükseköğretim Kuruludur. Ayrıca mesleki rehberlik hizmetlerinin etkin bir sağlayıcısı olan İŞKUR ile istihdam ve eğitim sisteminin en önemli destekçisi olan meslek kuruluşları ile çalışan ve işveren temsilcilerinin de sisteme verebileceği önemli katkılar bulunmaktadır.

MEB’nin Atabileceği Adımlar

- Tüm okullarda Europass belgeleri hakkında bilgilendirmeler yapılması, öğrenci ve öğretmenlerin Europass web sayfasından bilgi almalarının sağlanması,
- Okullarda Europass için hazırlanmış afiş ve broşür gibi tanıtıcı materyaller ile öğrencilerin Europass konusunda farkındalıklarının artmasının sağlanması,
- Milli Eğitim Bakanlığının hazırladığı sertifika eklerinin meslek okullarında diploma ile beraber sürekli verilmesinin sağlanması,
- E-Okul veli ve öğrenci bilgilendirme sistemi gibi, öğrencilerin sürekli kontrol ettikleri alanlarda, Europass web sitesine bağlantılar konularak öğrencilerin Europass belgelerine yönlendirilmesi,
- Milli Eğitim Bakanlığının ders müfredatında rehberlik dersinde anlatılan Özgeçmiş (CV) hazırlama konusunun Europass CV ve Europass Dokümanları hazırlama konuları da eklenerek öğrencilerin daha erken Europass dokümanları ile tanışmasının sağlanması.

YÖK’ün Atabileceği Adımlar

- Üniversiteler tarafından yapılacak işe alım başvurularında Europass dokümanları kullanılmasının tavsiye edilmesi,
- Üniversitelerin uluslararası ilişkiler birimlerinde çalışan personelin Europass hakkında

bilgilenmelerinin sağlanması,

- Üniversitelerin, öğrencilere Europass dokümanlarının kullanımına yönelik bilgilendirme seminerleri yapmaya sevk edilmesi.

İŞKUR'un Atabileceği Adımlar

- İŞKUR veri tabanının Europass CV sistemi ile uyumlu hale getirilerek bireylerin otomatik olarak Europass CV sahibi olmalarının sağlanması,
- İş ve Meslek Danışmanlarının (İMD) Europass Dokümanları hakkında bilgilencmelerinin sağlanması,
- İMD'lerin iş başvurusu yapmak isteyen bireyleri Europass CV'ye yönlendirmesi,
- İŞKUR'a bağlı özel istihdam bürolarına yönelik olarak Europass Dokümanları hakkında bilgilencdirmeler yapılması,
- Özel istihdam bürolarının web sitelerinde Europass'a yönelik bilgilencdirmeler yapmasının sağlanması,
- Özel istihdam bürolarının veri tabanlarında istenildiğinde Europass CV de alınabileceğı bir alt yapının oluşturulmasının sağlanması.

Meslek Örgütleri ve İş/İşçi Sendikalarının Atabileceğı Adımlar

- İşverenlerin Europass konusunda bilgilencmelerinin, böylelikle iş arayan kişilerin Europass dokümanlarını daha rahat kullanmalarının sağlanması,
- İş piyasasında insan kaynakları çalışanlarının Europass Belgelerinden haberdar olmalarının sağlanması,
- Sendika temsilcilerinin Europass hakkında bilgilencmelerinin sağlanması,
- Çalışanların Europass Dokümanları hakkında bilgilencmelerinin sağlanması.

Kaynakça

- Avrupa Komisyonu, EACEA, Eurydice; *Developing Key Competences at School in Europe: Challenges and Opportunities for Policy*, Eurydice Report, Publications Office of the European Union, Luxembourg 2012.
- Avrupa Komisyonu, *Education and Culture. Detailed Analysis of Progress Towards the Lisbon Objectives in Education and Training – 2006 Report: Analysis based on indicators and benchmarks*, 2010.
- Avrupa Komisyonu, *Education and Training 2020 (ET 2020)*, 2009
- Avrupa Komisyonu, *Second Evaluation Of Europass Final Report*, 2013
- Avrupa Komisyonu; *Communication from the Commission Europe 2020: A strategy for smart, sustainable and inclusive growth*, Brussels, 2010.
- Avrupa Konseyi, “Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Programı”nın (ADOÇEP) üye ülkelerde kullanılmasına ve çok dilliğin teşvik edilmesine ilişkin Tavsiye Kararı” Recommendation CM/Rec(2008)7E.
- Avrupa Konseyi, *Recommendation Of The European Parliament And Of The Council Of 18 December 2006 On Key Competences For Lifelong Learning*, AB Resmi Gazetesi, 2006.
- Avrupa Konseyi, *Transparency and coherence in language learning in Europe: objectives, evaluation, certification. Report on the Rüschlikon Symposium*, Council of Europe, Strasbourg, 1992.
- Council of Europe; *Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment*. Cambridge, UK, Cambridge University Press. (2001a).
- Council of Europe; *European Language Portfolio*. <http://hub.coe.int/>, 2009
- Davidson, F. & Fulcher, G. *The Common European Framework of Reference (CEFR) and the design of language tests: A matter of effect*. *Language Teacher*, 40, 231-241, 2007.
- Decision no 1247/2002/EC of the European Parliament, of the Council and of the Commission, 01.08.2002
- Declaration of the European Ministers of Vocational Education And Training, And The European Commission, Kopenhag, 2002,
- Europass Websitesi. <http://europass.cedefop.europa.eu/tr/home>
- European Commission, Directorate-General for Education, The Europass Training. Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities, 1999.
- First Evaluation of Europass, Executive Summary - Final Report to the Directorate General Education and Culture Of The European Commission, 28.01.2008.
- Güler, Gülten; Avrupa Konseyi Ortak Dil Kriterleri Çerçeve Programı ve Türkiye’de Yabancı Dil Öğretim Süreçleri, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt:6 Sayı.1 Haziran 2005.
- İstihdam ve Mesleki Eğitim ilişkisinin Güçlendirilmesi Eylem Planı, 15 Temmuz 2010 tarihli ve 27642 sayılı Resmi Gazete.

- Mesleki Bilgi, Rehberlik ve Danışmanlık Hizmetleri İş Birliği Mutabakat Belgesi, Ankara, 26.10.2004 tarihli protokol.
- National Europass Center-Germany; “*Europass Branding*”, 11.04.2014.
- Nationale Agentur Bildung für Europabeim Bundesinstitut für Berufsbildung, *europass+*, *Promoting visibility of young Europeans’ talents*, http://www.europassplus.info/europassplus/p/documents/impuls_35_EN_screen.pdf
- OECD, *Better Skills, Better Jobs, Better Lives: A Strategic Approach to Skills Policies*, OECD Publishing, 2012.
- *Realising The European Higher Education Area ”Communiqué Of The Conference Of Ministers Responsible For Higher Education*, Berlin, 2003.
- Transparency instruments in Education and Labour Market Policy,
- www.europass.gov.tr
- <http://europass.cedefop.europa.eu/cs/home>

EKLER

Europass Klasörü İçin Vaka Çalışmaları*

Vaka Çalışması: Europass Dokümanları

Mevcut durum: Ahmet BİLİR Türkiye’de yaşıyor. Dördüncü seviye araç bakım onarım yeterliliğine sahip. Başka ülkelerde de çalışabilir durumda ama nasıl başvuracağını bilmemekte.

	Eğitim Alan	Mesleki Eğitimdekiler	İş Gücü Piyasasındakiler
Yaklaşım	Ahmet, Türkiye’nin yanı sıra Almanya ve Fransa’nın da bazen bu alanlarda çalışan ihtiyacı duyduğunu ve yurtdışından işçi alımı da yaptığını biliyor.	Ahmet’in eğitim aldığı kurumdaki eğitmenler Europass Dokümanları hakkında bilgiye sahip değiller. Yurtdışında başvuru yapma usullerinden haberdar olmadıkları için Türkiye’de iş aramaya devam etmesini öneriyorlar.	İŞKUR’daki İş ve Meslek Danışmanı Türkiye’deki iş ilanlarına odaklanmasını tavsiye ediyor.
Zorluklar	- Başka ülkelerde çalışıp çalışamayacağını bilmemek. - Bu mesleğe başvuru yapabilmek için gerekli becerilere sahip olup olmadığını bilmemekte ve Europass CV hakkında da bilgi sahibi değil.	Eğitmenler Europass hakkında bazı bilgilere sahip olsalar da daha önce hiç kullanma fırsatları olmadı.	Danışman, Europass’ın varlığından haberdar ancak somut verilere sahip değil. Bu nedenle, yanlış yönlendirmek yerine bilgi verilmemesi yoluna gidiyor.
Öneriler	- Eğitim alanların, Europass CV hakkında bilgilenmeleri gerekmekte. - Europass CV’nin doldurulması (özellikle kendi beceri ve yeterliliklerini anlatma konularında) bilgilendirilmeleri gerekmekte. - Dil becerilerinin gelişebilmesi ve dil gelişim takiplerinin yapılabilmesi için öz değerlendirme formatı olan Europass Dil Pasaportunun kullanılması.	Eğitim kuruluşları tarafından eğitmenlere yönelik kısa Europass Eğitimi düzenlenmeli. Aynı zamanda eğitmenlerinin de dil yeterliliklerini de değerlendirmelidirler.	Danışmanlar, özellikle sınır kentlerinde yaşayan ve diğer ülkelere gitme ihtimali bulunan kişileri yönlendirebilmek için, Avrupa tarafından geliştirilen araçlar (Örneğin Europass CV gibi) ve bu araçların kullanımı hakkında daha çok bilgi sahibi olmalıdır.
Yararlar	Eğitim alanlar, Europass CV kullandıklarında rakiplerine oranla iş bulma olasılıkları artar	Europass Dokümanları eğitmenler ve eğitim alanlar tarafından bilinirler ve çok daha etkin bir şekilde kullanılabilirler.	Danışman, işsizleri yurtdışında çalışmaları için daha çok cesaretlendirip bu kişilerin yurtdışındaki işlere başvuru yapmalarını kolaylaştırabilir.

Vaka Çalışması: Europass Hareketlilik Belgesi

Mevcut durum: Selma ÇALIŞKAN Aydın’da Turizm, Otelcilik Meslek Lisesinde lise 3. sınıfta okumaktadır. Okul eğitim süresinin %20’sini staj yaparak geçirmek zorundadır. Selma bunun yerine %50’lik kısmını yabancı bir ülkede staj yaparak geçirerek uluslararası bir deneyim

edinmek istemektedir. Europass Hareketlilik Belgesinin yabancı ülkelerde yapılan stajları ve çalışılan işleri kayıt altına almak amacıyla kullanılabileceğini ve gelecekte iş başvurularında bu belgenin yardımı olabileceğini duymuştur.

	Eğitim Alan	Mesleki Eğitimdekiler	İş Gücü Piyasasındakiler
Yaklaşım	Selma danışmanlarına yurtdışında deneyimi edinme planından bahseder ve kendisi için uygun bir şirket bulmaları konusunda yardım talep eder. Selma tanınmış ve deneyiminin geçerli sayılacağı bir kuruluştaki çalışmayı tercih etmektedir. Böylelikle kuruluşu ve yaptığı faaliyetleri anlatırken zaman kaybı yaşamayacaktır. Ayrıca Europass Belgelerine de daha rahat sahip olabilecektir.	Danışman bu konudaki imkânlar hakkında çok fazla bir bilgiye sahip olmamakla birlikte, meslektaşları aracılığıyla Leonardo de Vinci programı hakkında genel bir bilgi ediniyor. Danışman Ulusal Ajans ile görüşerek Uluslararası Mesleki ve Teknik Eğitim alanındaki hareketlilik programları hakkında detaylı bilgi alıyor. Ayrıca danışman yerel bağlantıları arasında olan bazı uluslar arası otellerle görüşerek diğer ülkelerdeki adreslerini öğreniyor.	Bu insanlar yurtdışındaki otellerde çalışıyorlar, ancak Selma'nın danışmanı tarafından halen bilinmemekte.
Zorluklar	Selma yabancı bir ülkede staj yapmak istediğini biliyor ama gerçek şu ki kendi bölümünden herkes gitmek istiyor. Selma hangi konularda kendini geliştirmeli ve hangi yeterliliklere bilgiler edinmeli?	Danışmanın Selma'nın yabancı bir şirket bulmasına yardımcı olacak bir yurtdışı ağı yok. Fakat Selma bazı otel zincirlerine ilişkin iletişim bilgilerine sahip. Temel sorun bir AB programı tarafından sağlanan bir fona sahip olmaması ki, bir sonraki başvuru tarihine henüz oldukça zaman var.	Yurtdışında yabancı öğrencileri stajyer olarak çalıştıracak birçok şirket ve otel bulunmaktadır. Ancak yurtdışındaki oteller öğrencilerin gereksinimlerini karşılayacak eğitimlerin neler olduğunu bilmemektedirler. Ayrıca Europass belgelerini hiç duymadılar.
Öneriler	Bir mektup yazarak içerisine Europass CV, Europass Dil pasaportunu da ekleyip yurtdışındaki otellere gönderip kendisini kabul etmeleri sağlayabilir. Başvuruda aldığı mesleki eğitimden bahsederek bu alandaki çalışma isteğinden bahsedebilir. Mektupta ayrıca öğrenmeye isteği vurgusu yaparak gerekirse yemeklerini otelde yiyip konaklamayı otelde yapıp sadece cüzi bir ücret karşılıklı çalışabileceğini belirtebilir.	Danışman Selma'nın çabalarını destekliyor ve ona bir iş deneyimi sağlayacak zorunlu bir ödev veriyor. Bir sonraki yıl danışman fon başvurusunda bulunacak ve bu arada uluslararası bir ağı oluşturacak. Ön hazırlık desteği yardımıyla, çeşitli otelleri ziyaret edip Türk öğrencilerinin zorunlulukları ve Europass'ın kullanımı hakkında açıklamalarda bulunabilir.	Uluslararası bir otelin Selmaya olumlu dönmesinden sonra Danışmanı gerekli tüm ayrıntıları ve şartları görüşür. Beraber bir sözleşme hazırlanır ve sözleşme maddelerine Europass Hareketlilik verileceği yazılır. Danışman Belgenin hem öğrenciyi takip etmek hem de belgelendirme açısından kolaylık sağladığını açıklar.
Yararlar	Selma çalışma sonucunda Europass Hareketlilik Belgesine sahip olarak hem kendi ülkesinde hem de farklı ülkelerde çok rahatlıkla iş bulabilecektir. Bu dokümanda sadece yetenekleri hakkında değil aynı zamanda kişisel ve ekip çalışmalarındaki başarılar hakkında da bilgiler bulunduğu iş başvurularında kolaylık sağlamaktadır.	Danışman ve Mesleki Liseleri uluslar arası olanaklar hakkında daha çok bilgi sahibiler. Sadece Europass CV hakkında değil aynı zamanda diğer Europass dokümanları ve bu dokümanlarda ECVET kullanımının öneminin farkına vardılar.	Oteller ve şirketler Europass Belgeleri hakkında bilgilenmiş olacaklar. Böylelikle diğer stajyerlerine de Europass Belgeleri sağlamış olacaklar. Uluslar arası bir Otel olarak Europass onlara gelecek personelin seçimi konusunda ek bilgi verecektir.

Vaka Çalışması: Europass CV (Özgeçmiş)

Mevcut durum: İbrahim İLERİ Van'da doğmuş ve dokumculuk bölümünde 4 yıllık üniversite eğitimi almıştır. İbrahim Bey 24 yaşında yaşamak ve çalışmak için Almanya'ya gelir. Ancak orada özelleşilen alan konusunda çok fazla donanıma sahip olmadığından Almanya mesleki eğitim merkezinde tekrar staj görür.

	Eğitim Alan	Mesleki Eğitimdekiler	İş Gücü Piyasasındakiler
Yaklaşım	İbrahim gelecekte Almanya'da mı Türkiye'de mi yaşamak ve çalışmak istediği noktasında emin değildir. Bu nedenle her iki ülkede de iş başvurularında bulunmak ister.	İbrahim Beyin eğitmeni onu başvurularında Europass CV kullanmasını önerir.	İbrahim Bey'in Kamu İstihdam Servisi danışmanı ona Avrupa ülkelerindeki olası işler araştırabilmek üzere EURES sitesini kullanmasını önerir
Zorluklar	İbrahim Europass CV ve çevrimiçi şablonu bilmemektedir ve sosyal beceri ve yeteneklerini nasıl tarif edeceği konusunda bir fikri yoktur.	Stajyer CV şablonu konusunda çok bir tecrübeye sahip olmadığından nasıl kullanacağından emin değildir.	Danışman Europass CV ve kullanım olanakları konusunda fazla bir deneyime sahip değildir
Öneriler	- Eğitim alanların eğitimleri süresince Europass CV ve şablonu hakkında bilgiye ihtiyaç duymaktadırlar - Eğitim alanların CV'yi nasıl doldurulacağı hakkında desteğe ihtiyaç duymaktadırlar - Özellikle beceri ve yeteneklerini nasıl tanımlayacakları noktasında desteğe ihtiyaç duymaktadırlar - Dil becerilerini tanımlamak üzere Europass Dil Pasaportu sistemini kullanabilirler	- Her mesleki eğitim kurumu Europass CV şablonlarından anlayan birkaç eğitmen barındırmalıdır - Bu eğitmenler Eğitim alanların CV'de gerekli olan tüm beceri ve yeteneklerin tanımlanması konusunda desteklemelidirler	- Her bölgenin iş ve meslek danışmanları iş başvurusunda Europass CV kullanmalarını tavsiye edebilecek düzeyde Europass CV bilgisine sahip en az bir danışman bulundurmalıdır
Yararlar	- Eğitim alanların Europass CV' sini doldurmak ve uluslararası başvurularında kullanmak üzere profesyonel destek alırlar - İş bulma konusunda iyi şansları olur - Eğitim alanların hareketliliği geliştirilmiş olur	Mesleki eğitim kurumları stajyerleri Europass CV kullanmaları konusunda desteklemek üzere hazırlanırlar	İŞKUR ve İstihdam büroları eğitim alanların Europass CV kullanmaları noktasında hazırlıklı olmalıdır

Vaka Çalışması: Europass CV (Özgeçmiş)

Mevcut durum: Ayşe BAŞARIR Ankara'da Hacettepe Üniversitesi, Nükleer Enerji Mühendisliği bölümünden sınıf ikinciliği ile mezun olmuş, 23 yaşında bir hanımefendidir. Türkiye'de nükleer enerji sektöründe iş imkânı olmaması nedeniyle mesleki yeterliliğini elde etmenin bir parçası olan staj deneyimini gerçekleştirmek için Fransa'ya gitmek istemektedir. Ancak elde edeceği yeterliliğin başka bir AB ülkesinde geçerliliği konusunda endişeleri bulunmaktadır.

	Eğitim Alan	Mesleki Eğitimdekiler	İş Gücü Piyasasındakiler
Yaklaşım	Ayşe, Türkiye’de alanıyla ilgili bir iş bulamadığı için Fransa’da bir ilana nükleer enerji mühendisi olarak başvurmak istemektedir. Ancak eğer mümkün olsaydı Türkiye’de çalışmak isterdi böylece Fransa’ya temelli yerleşmek zorunda kalmazdı. Bu yüzden her iki ülkede de iş başvuruları yapmak istemektedir.	Ayşe’nin üniversitedeki Danışman hoca, yeterliliklerinin Fransa’da anlaşılabilirliğini sağlamak için Europass CV’nin en iyi araç olduğunu tavsiye etmiştir.	Ayşe’nin Üniversite Kariyer Ofisindeki danışmanı Avrupa ülkelerindeki olası işleri araştırabilmek üzere bazı özel ve kamu istihdam web sitelerini kullanmasını önerir. Danışmanının Europass CV’den henüz haberi yoktur.
Zorluklar	Ayşe Europass CV’ye pek aşina değildir, sosyal beceriler ve yetkinlikler altına neleri listelemesi gerektiğini bilmemektedir, CV’nin katı formatından ve bir fotoğraf eklemesi gerektiği gerçeğinden rahatsızdır .	Ayşe’nin Danışmanı daha önce Europass araçlarını kullanmadığından bu belgeleri Ayşe ile beraber doldurabilecek durumda değil. Eğitimci ona İş ve Meslek Danışmanı ile görüşmesini tavsiye eder.	Danışman Ayşe’nin geçmiş deneyimlerini de barındıracak şekilde bir Europass CV doldurmasını sağlar: Onu fotoğraf ekleme kısmında katı bir şekilde rahatsız etmez. EURES ağını kullanarak diğer AB ülkelerinde iş aramasını tavsiye eder.
Öneriler	- İş arayan öğrenci ve mezunların yurtdışında çalışabilmeleri için Europass CV doldururken destek olunmalıdır. - Europass tüm okul ve üniversitelerde tanıtılarak bu araçlar ve yurtdışında eğitim ya da iş amaçlı gitmek isteyenlere verilecek destek vurgulanmalıdır.	- Her mesleki eğitim kurumu veya üniversitede Europass araçları hakkında bilgi sahibi olan en az bir danışman bulunmalı. Bu danışmanlar araçların doldurulmasında gerekli olan tüm beceri ve yeteneklerin tanımlanması konusunda öğrencileri desteklemelidirler	- Her bölgenin İş ve Meslek Danışmanları içerisinde Europass araçları hakkında detaylı bilgiye sahip olan birer yardımcı olmalıdır.
Yararlar	- Öğrenciler Europass CV doldururken ya da diğer Europass dokümanları ile ilgili yaşadıkları belirsizlik ve kafa karışıklığından kurtulacaklardır. - Türkiye’de elde ettikleri yeterliliklerinin Avrupa düzeyindeki yerini tam olarak anlayabilecekler ve kendileri için en uygun işi aramalarını kolaylaştıracaktır. - Yeterlilikleri Avrupa daha anlaşılır olacağından iş bulma şansları artacaktır.	- Hem yüksek öğrenim mesleki kariyer planlama danışmanları hem de öğretmenler Europass araçlarını tanımlarına yardımcı olarak öğrencilerin yurt dışına hareketlilik yapmalarına yardımcı olacaklar. - Bu kurum/kuruluşlarda öğrencilere sunulan hizmetin artacak ve yurtdışında daha arzu edilen işlere yerleşmek isteyen öğrenciler için daha iyi kariyer imkanları sunulacaktır.	- Kariyer danışmanları, iş ve istihdam danışmanları yurtdışında çalışmak isteyen iş arayan ve çalışan bireylerin Europass dokümanlarını kullanarak iş başvuruları yapmalarını sağlayarak daha hızlı iş bulmalarını sağlayacaklar. - Türkiye’nin istihdam problemleri yüzünden göç eden iş arayanları için iyileştirilmiş istihdam olasılıkları sunulmaktadır.

**Vaka çalışmaları Tri LAMP (Transparency instruments in Education and Labour Market Policy) Projesi kapsamında hazırlanan LDV projesi rapordan yararlanılarak Türkiye için uyarlanmıştır.*

Bu yayın Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti’nin mali katkısıyla hazırlanmıştır. Bu yayının içeriğinden yalnızca IBF International Consulting liderliğindeki konsorsiyum sorumludur ve bu içerik hiçbir şekilde Avrupa Birliği’nin görüş ve tutumunu yansıtmamaktadır.

Proje Sözleşme Makamı: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, AB Koordinasyon Dairesi Başkanlığı